Райцентр улшăнса çĕнĕ тум тăхăннине сăнатпăр

Тирпей-илем хамăртан килет

(Вĕçĕ. Пуçл. 3-мĕш стр.).

– "Пĕрлĕхлĕ Раççей" халăх пурнăçĕ çине пысăк тимлĕх уйăрать тенине район центрĕнчи тата мĕнле тĕслĕхпе çирĕплетме пултаратăр? Хăвăр çак партипе мĕнле хутшăнура?

– Кĕске хуравăма иккĕмĕш ыйтуран пуçлам-ха. Эпĕ – асăннă парти членĕ, унăн пуçарăвĕсене пурнăçа кĕртессипе ĕçлекенсенчен пĕри. Ытти тĕслĕхсем тенĕрен, вĕсем те район центрĕнче пур. Паян Муркашра çак парти планĕпе халăх валли физкультурăпа спорт комплексĕ çунат сарса пырать. Çак çурт та, ун таврашĕ те çывăх вăхăтрах районти чи илемлĕ вырăн пулса юлмалла. "Пĕрлĕхлĕ Раççей" партипе Муркаша аталантармалли плансем татах та пысăк. Çакна çеç калатăп, "Пĕрлĕхлĕ Раççей" парти çынсен пурнăçне лайăхлатассине, тирпей-илеме мала хуни мана, çак парти членне, Раççейри çĕнĕлĕх шухăшĕсемпе малалла утма, пуçаруллă ĕçлеме хавхалантарать. Çынсем те çакна тĕрĕс ăнланасса шанатăп.

– Тирпей-илем пĕр çын ĕçленипе пулмасть терĕр те, çак ĕçре камсем тăрăшуллă пулнине палăртма пултаратăр?

– Кунта манăн пĕрне тепринчен уйăрас килмест. Пурте маттур, кашниех тăван ен тирпейлĕ те хитре пултăр тесе хăй пултарнă таран тăрăшать. Май килнипе паян манăн уйрăмах районти ĕçпе тивĕçтерекен центра, райадминистраци ĕçченĕсене, Муркаш райпоне, лицейре вĕренекенсене, Муркашра вырнаçнă ытти предприятисемпе организацисене тав сăмахĕ калас килет. Ял тăрăхĕн илемне ялсенчи уйрăм çынсен хушма хуçалăхĕсем те çĕклеççĕ. Кунта манăн Муркашра пурăнакан В. А. Терехинăн, М. В. Илларионовăн, В. М. Столяровăн, Çĕньял Муркашри С. С. Гаврилован, Малиновкăри В. В. Федоровăн хуçалăхĕсене кĕртес килет. Вĕсем тирпей-илемлĕхпе ыттисемшĕн тĕслĕх пулса тăраççĕ.

– Аçта килчĕ унта çӳп-çап тăкакансем тирпей-илеме пăсаççĕ кăна. Мĕнле кĕрешмелле вĕсемпе?

– Тирпейлĕхшĕн тăрăшакан кашни çынна хумхантаракан ыйту ку. Хальхи вăхăтра райцентрти нумай хваттерлĕ çуртсем патĕнчи ăпăр-тапăра пурăнмалли çурт-йĕрпе коммуналлă хуçалăх пуçтарса тăрать. Ăна Мăн Çĕнтĕрти полигона турттараççĕ. Çав вăхăтра ялсенчи хăш-пĕр çынсем килти тасамарлăха тата йăлари каяшсене палăртман вырăнсене тăкаççĕ, тавралăха варалассе. Кунашкал тĕслĕхсем кăçал Муркашран Хорнуйне тухса кайнă çĕрти тата Çатракассине тухса кайнă тĕлти кĕперсем çывăхĕнче пулчĕç.

Ялсенче тĕрлĕ çӳп-çап пуçтарасси пирки манăн пĕр сĕнӳ пур. 10 кил тĕлне çавна валли ятарлă ещĕк лартмалла. Вăл 2 пин тенкĕ тăрать. Ăна турттарса тăма ЖКХ-па килĕшӳ тумалла та (пĕр урнăна пĕрре турттарса кайма 150 тенкĕ) ял хушшине тирпейлĕх пырса кĕрĕ, урамри электричество юписем çумĕнчи çӳп-çап вырăнĕсем тасалĕç, ялта пурăнакансен кăмăлĕсем те тирпейленĕç. Тирпейлĕ пурнăç вара савăнăç кăна çуратать. Çапла пултăрччĕ те.

А. БЕЛОВ калаçнă.

Спорт афиши

Районти "Çĕнтерӳ ялавĕ" хаçат парнисене çĕнсе илессишĕн кĕркуннехи çăмăл атлетика кросне ирттермелли положени

1. Тĕллевĕсемпе задачисем

Спортăн çак тĕсне пĕтĕмĕшле пĕлӳ паракан шкулсем хушшинче анлă сарас тата çамрăксене физкультурăпа спорта явăçтарас тĕллевпе ирттереççĕ.

2. Вăхăчĕпе вырăнĕ

Ăмăрту 2007 çулхи октябрĕн 3-мĕшĕнче Муркаш стадионĕнче 13 сехетре пуçланать.

3. Ăмăртăва хутшăнакансем тата программа

Ăмăртăва Муркаш районĕнчи пĕтĕмĕшле пĕлӳ паракан шкулсен пĕрлештернĕ командисем хутшăнаççĕ.

Командăсен йышĕ:

– пĕтĕмĕшле пĕлӳ паракан вăтам шкулсем – 6 çын (3 яшпа, 3 хĕр тата 1 представитель);

– пĕтĕмĕшле пĕлӳ паракан тĕп шкулсем – 6 çын (3 яшпа, 3 хĕр тата 1 представитель).

Программа: 1991-1992 çулсенче çуралнă яшсем 3 çухрăм, хĕрсем 2 çухрăм чупаççĕ. 1993-1994 çулсенче çуралнă яшсем 2 çухрăм, хĕрсем 1 çухрăм ăмăртаççĕ.

4. Командăсене йышăнмалли тата наградăламалли условисем

Ăмăрту ирттерме, çĕнтерӳçĕсене наградăлама тата судьясене тӳлеме каякан тăкаксене Муркаш издательство çурчĕ хăй çине илет.

Ăмăртăва хутшăнакансене явăçтарма каякан тăкаксене шкулсем хăй çине илеççĕ.

5. Çĕнтерӳçĕсене палăртасси

Кашни ушкăнран 3 чи лайăх кăтартăва шута илеççĕ.

6. Заявкăсем тăратасси тата документаци

Заявкăсене малтанласа октябрĕн 3-мĕшĕччен район администрацийĕн вĕрентӳ, çамрăксен политики тата физкультурăпа спорт пайне тăратмалла, çак телефонсемпе ыйтса пĕлме пулать: 2-24-65, 2-21-48.

Ăмăрту ирттернĕ кун команда представителĕ ятран çырнă заявкăна судьясен коллегине тăратать. Ăна шкул директорĕпе врач алă пусса çирĕплетмелле.

Спорт аталанăвĕн ыйтăвĕсемпе

Алă вăйне виçер мар-и?

Армспорт (алă вăйĕпе кĕрешесси) юлашки çулсенче Чăваш Енре анлă сарăлса пыракан çамрăк спорт енĕ. Уйăхсерен республика шайĕпе кăна икĕ-виçĕ ăмăрту пулать. Акă, çитес октябрь уйăхĕнчех Çĕрпӳре ялти 18 çултан аслă мар яшсемпе хĕрсем хушшинче мала тухассишĕн, Шупашкарта аслă тата вăтам вĕренӳ заведенийĕсенчи пĕрремĕш курс студенчĕсен, Вăрнарта республика кубокне çĕнсе илесçишĕн турнирсем иртмелле. Ӳркенсе ан тăр кăна!

Чи пултаруллă спортсменсем, вĕсен шутĕнче инвалидсем те, пĕтĕм Раççейри тата тĕнчери ăмăртусене ăнăçлă хутшăнаççĕ. Кăçалхи май уйăхĕнче студентсен пĕтĕм тĕнчери чемпионатĕнче пирĕн ентешсем пĕр кĕмĕл, тăватă пăхăр медальсене çĕнсе илме пултарчĕç. Хăлха ялăх илтекенсен Раççей чемпионатĕнче вара виççĕн хутшăнса икĕ пĕрремĕш, пĕр иккĕмĕш вырăнсене тивĕç пулчĕç.

Армспорт енĕпе Шупашкар, Патăрьел, Вăрнар, Канаш, Елчĕк, Комсомольски районĕсенче тăрăшса ĕçлеççĕ. Вĕсенчи спорт шкулĕсенче ятарлă тренерсем пур. Шупашкарти аслă вĕренӳ заведенийĕсенче те пысăк хисепре ку спорт енĕ, студентсен юлашки ăмăртăвне 160 çын ытла хутшăнчĕ, вĕсене валли спорт секцийĕсем ĕçлеççĕ.

Армспортăн Чăваш Республикинчи федерацийĕ ăмăртусене тĕрлĕ районсенче ирттерессине тĕпе хурать. Çапла вара вĕсене хутшăнакансен йышĕ ӳссех пырать, çакă малашне пысăк ăмăртусенче çĕнтерме хатĕр пултаруллă спортсменсене тупма май парать.

Пĕлтĕрхи апрелĕн 15-16-мĕшĕсенче Муркашра та вун ултă çултан аслă мар спортсменсен республикăри ăмăртăвĕ иртнĕччĕ. Палăртма кăмăллă: Муркаш районĕн команди, Патăрьелсене кăшт кăна выляса ярса, иккĕмĕш вырăна тухма пултарчĕ, Муркашри вăтам шкулта вĕреннĕ Алексей Суриков çĕнтерӳçĕ ятне тивĕçрĕ, ку шкулти Герман Шушкин, Мира Сидюшкина, Йӳçкассинчи Алексей Гурьев 2-3-мĕш вырăнсене йышăнчĕç. Ку ăмăртăва Москакасси, Ориник, Шурча шкулĕсенче вĕренекенсем те хутшăнчĕç.

Район ертӳçи Ю.А. Иванов, çамрăк спортсменсене саламланă май, армспорт ăмăртăвĕсене район шайĕнче тăтăшрах ирттерме пуçласси пирки каларĕ, районти шкулсем валли ятарлă армспорт сĕтелĕсем тума хушу панине асăрхатттарчĕ. (Сăмах май, Шупашкар районĕнче пурĕ 28 шкул валли кăçал çак сĕтелсене туса Кӳкеçри спорт уявĕнче валеçсе пачĕç).

Муркаш районĕн аслă çулхи спортсменĕсем республикăри ăмăртусене хутшăнма майсем тупрĕç. Пĕтĕм чăвашсен Олимпиадинче Н.Иванова пĕрремĕш вырăн йышăнчĕ, кĕркунне "Урожай" спорт обществин Комсомольскинче ирттернĕ чемпионатĕнче А. Жуков иккĕмĕш, А. Яковлева виççĕмĕш вырăнсене тивĕçрĕç.

Çамрăксем хушшинче вара Шуркассинчи "Аталан – Т" ялти спорт клубĕнче ăсталăха пухакансем кăна ӳркенмерĕç куллен тренировкăсем ирттерсе республикăри турнирсене хутшăнма. Шурчари шкулта вĕренекен Н. Иванова çамрăксен республикăри турнирĕнче пĕрремĕш, Чăваш Ен Кубокне çĕнсе илессишĕн ирттернĕ ăмăртура виççĕмĕш вырăнсене тухма пултарчĕç. 18 çултан аслă мар çамрăксем хушшинче республикăра мала тухассишĕн ирттернĕ ăмăртура Шурчари тĕп шкулти Э. Шурнова иккĕмĕш, Калайкассинчи вăтам шкулти И. Иванова виççĕмĕш вырăнсене йышăнчĕç. Вĕсене физкультура учителĕ О.В. Бардасова ертсе пырать.

Çамрăк спортсменсен ăмăртăвĕсенче Муркаш районĕнчи ытти шкулсенче вĕренекенсене курас килетчĕ те, анчах халльĕхе çук-ха вĕсем. Армспорт ăмăртăвĕ ансат, укçа-тенкĕ ентешсем сахал тăкаклă пулнине шута илсе, ку спорт енĕ, ученăйсем каланă тăрăх, чи массăллă пулма май пур.

Çавна май спорта кăмăллакан çамрăксене, уйрăмах шкул ачисене, сывă пурнăç йĕркине çирĕп тытса пырса, физкультурăпа спорта активлă хутшăнма, пур спорт енĕпе те, çав шутра армспортра та, хăйсене тĕрĕслесе пăхма калас килет. Кашни ача хăйне май пултаруллă. Пирĕн, аслисен тивĕçĕ – çав пултарулăха тупма пулăшса, çитĕнсе пыракан арçын ачасемпе хĕр ачасене тĕрĕс çул çине кăларасси.

Армспорт федерацийĕн телефонĕ редакцинче 8-917-661-36-19, камăн ку спорт енĕпе ыйтусем пулсан, тытăнса ан тăрăр, шăнкăравлăр. Çамрăк спортсменсем валли армспорт ăмăртăвĕсем ирттерме шутлакан спонсорсем те шăнкăравлăр.

И. СМОЛЕНЦЕВ,
Чăваш Республикинчи армспорт Федерацийĕн председателĕ.

Сăн ӳкерчĕксенче: республикăри ăмăртура; И. Иванова.

Сентябрĕн 30-мĕшĕ – Пĕтĕм тĕнчери сывă чĕре кунĕ

Чĕре ĕçĕ çĕнĕ шанăç çураттăр

Пĕтĕм тĕнчери сывлăха сыхлас организаци çулсеренех Сывă чĕре кунне ирттересси ырă йăлана кĕчĕ ĕнтĕ. Кăçал çак куна сентябрĕн 30-мĕшĕ тесе çирĕплетнĕ. Ăна тивĕçлĕ шайра ирттерес тесе Чăваш Республикинче пурнăçламалли ĕçсен планне çирĕплетнĕ. Çак ĕçрен районти сывлăх сыхлавĕ те айккинче юлмасть. Ăна валли хамăр ĕç планне туса хатĕрлерĕмĕр. Унпа килĕшӳллĕн сентябрĕн 28-мĕшĕнче районти тĕп больницăра чĕре чирĕпе аптăракансем валли уçă алăксен кунĕ пулать. Çавăнта пыракансем ун чух чĕре чирĕнчен тата юн пусăмĕпе аптăранинчен хăш-пĕр эмелсене тӳлевсĕрех илме пултараççĕ. Çакна валли вĕсен хăйсем çумĕнче амбулатори кĕнекипе страхланнă полис пулмалла. Асăннă вăхăтра кунпа пĕрлех районти шкулсенче "Чĕрепе сосуд чирĕсен профилактики" темăпа уçă калаçусем иртĕç. Вĕсен тĕллевĕ – сывă чĕре ĕçĕ çынсенче пурнăç сукмакĕпе çирĕппĕн утма çĕнĕ шанăç çураттăр.

Сывă чĕре. Кирек камшăн та пысăк пĕлтерĕшлĕ вăл. Сывă чĕре кăна пурнăç çине çутă шанчăкпа пăхтарать, çĕнĕ тĕллевсем çуратать, пурнăç илемне туллин туйтарать. Çакна шута илсе тата пирĕн хушăмăрта чĕре чирĕпе, юн пусăмĕ пысăккипе аптракансем пуррине пĕлсе хаçат вулавçисемпе уçă калаçăва тухас терĕм. Калаçмалли вара çук мар. Чĕрепе сосуд чирĕсене пула вилесси кирек хăш çĕршывра та малти вырăнсенче. Çав шутра Раççейре те.

Кĕскен стенокарди тата гипертони чирĕсем çинче чарăнса тăрар-ха. Стенокарди вăл – чĕрен ишеми чирĕн пĕр форми. Ку чир чĕрен тĕп артерийĕсем хĕсĕннипе е атеросклеротика тăхисемпе питĕрĕннипе палăрса тăрать. Çавсене пула чĕрене кислород тата апатлану хатĕрĕсем сахал пыма пуçлаççĕ. Мĕн тумалла ку чухне? Малтанах пирус туртма, эрех ĕçме пăрахмалла, врачпа палăртса физкультура упражненийĕсем тумалла, ӳсен-тăран çăвĕпе хатĕрленĕ апат çимелле, тухтăр палăртнă эмелсене ĕçмелле.

Гипертони вăл – юн пусăмĕ пысăкки. Кунта врач сире кăна сĕннĕ эмелсемпе сипленни вырăнлă. Кунпа пĕрлех тăвар сахалрах çини, пируспа эрехрен пăрăнни, кĕлетке йывăрăшне чакарни пĕлтерĕшлĕ. Çак лару-тăрура тырă продукчĕсем, чĕрĕ пахча çимĕç, пăспа пĕçернĕ пахча çимĕç, оливка çăвĕ, çуран уйăрнă сырсемпе соуссем, сĕт продукчĕсем сирĕн юлташ пулмалла. Кунпа пĕрлех васкаса утни, çăмăллăн чупни, йĕлтĕрпе ярăнни, эрнере 5 хутчен 30 – 40-шер минут велосипедпа çӳрени пысăк усă кӳрет.

Çӳлерех каланине шута илсен, çынсен сывă пурнăç йĕркине тытса физкультурăпа сывăхрах туслашмалла. Кун пек чух кăна чĕре çăмăллăн та тикĕссĕн, тăхтавсăр ĕçлĕ, чĕрепе сосуд чирĕсем пирĕнтен аякра тăрĕç.

И. КОРОЛЬКОВА,
районти тĕп больницăн терапи уйрăмĕн ертӳçи, кардиолог.

Редакци почтинчен

Тав тăватпăр

Юратнă ывăлăма, мăшăра, шăллăма, аттене, кĕрĕве – Çурлатри ялĕнче пурăннă Сергей Николаевич Ярикова юлашки çула ăсатма пулăшнăшăн, çак пысăк хуйхăна пирĕнпе пĕрле пайланăшăн Муркаш райпо коллективне, пирĕн тăвансене, хурăнташсене, тус-юлташсене, ял-йыша, кӳршĕсене, Мускав фирмин коллективне чĕререн тав тăватпăр.

Ашшĕ, амăшĕ, мăшăрĕ, аппăшĕсем, ачисем, тăванĕсем.

Пĕлтерӳсем. Объявления

УВАЖАЕМЫЕ ЖИЛЬЦЫ И РУКОВОДИТЕЛИ ОРГАНИЗАЦИЙ

Администрация МУП ЖКХ «Моргаушское» предупреждает,что с 25 сентября 2007 года проводится заполнение и опрессовка системы отопления. Просим вас проверить все запорные краны на отопительных приборах.

По всем вопросам обращаться по телефону: 2-16-37, 2-13-74, 2-13-98.

Моргаушское сельское поселение продает автомашину ГАЗ-3102 1991 г.в., требует незначительного ремонта. Цена 26 тыс. руб.

Продаю автомашину УАЗ бортовой, в хорошем состоянии, двигатель 100 л.с.
Тел.: 8-906-135-53-25, 8-905-341-69-25. 1-2.

СПСПК «Крестьянский двор» закупает от населения и сельхозпредприятий картофель мелкий и со следами механических повреждений в неограниченном количестве по цене 1 руб. 50 коп. за 1 кг. Оплата производится в течении 3 дней после оформления торгово-закупочного акта. Возможна оплата зерном (пшеница, рожь, третьекалий) по договоренности. Пункт приема находится по адресу: с. Б. Сундырь, база Сундырского РТП.
Тел.: 8-906-134-38-35.

ООО «Энергосервис» реализует за наличный и безналичный расчет железобетонные кольца для колодцев и очистных сооружений; столбы железобетонные для оград; рамы оконные с коробками; дверные проемы в комплекте; а/машины: ГАЗ-52 - бортовая, ГАЗ-52 - фургон, УАЗ-469 - тентованная, ВАЗ-2121 - 2000 г.в., ВАЗ-2112 - 2005 г.в.; запчасти ВАЗ-2105, «Москвич-412».
Оказывает услуги по бурению колодцев.
Требуются на работу срочно: водитель на ГАЗ-53, коммерческий директор, эл. монтажник IV разряда.
Тел.: 60-2-39, 8-905-342-98-11.

Филиал «Моргаушимежрайгаз» ОАО «Чувашсетьгаз» выражает глубокое соболезнование главному бухгалтеру Вахрушевой Е.А., ее родным и близким в связи с тяжелой утратой - смертью
ОТЦА.

ГУП ЧР "Моргаушский издательский дом"
Моргаушская районная газета
"ÇĔНТЕРӲ ЯЛАВĔ"

УЧРЕДИТЕЛИ:
Министерство культуры, по делам национальностей, информационной политики и архивного дела Чувашской Республики.
Государственное унитарное предприятие Чувашской Республики "Моргаушский издательский дом".

Директор-главный редактор
А.И. ТИХОНОВ.

АДРЕС: 429530, Чувашская Республика, село Моргауши, улица Мира, дом 9.
ТЕЛЕФОНЫ: директор-главный редактор - 2-11-36, заместитель главного редактора - 2-12-82, бухгалтерия - 2-11-35, отделы: общественно-политической жизни, социальной жизни - 2-12-82, сельского хозяйства - 2-11-38.
E-mail: **morpress@cbx.ru**

Газета зарегистрирована управлением Федеральной службы по надзору за соблюдением законодательства в сфере массовых коммуникаций и охране культурного наследия по Приволжскому федеральному округу. Свидетельство о регистрации СМИ ПИ № ФС 18-2329 от 15 августа 2005 года.

Газета выходит на чувашском языке по средам, субботам.
Печать офсетная, объем 1,0 п. листа. Тираж 3480.
Материалы на правах рекламы публикуются под знаком Р или рубрикой «Аталану çулĕпе».
Время подписания в печать в 17 час. 20 мин., подписано - в 17 час. 25.09.2007 г.
Заказ
Дежурный по номеру ИЛЛАРИОНОВА Р.А.
ИНДЕКС ИЗДАНИЯ: 54822.

Номер набран и сверстан в ГУП "Моргаушский издательский дом", отпечатан (вкладыши - в ГУП "Моргаушский издательский дом") в типографии ГУП "ИПК "Чувашия": 428019 г. Чебоксары, пр. И. Яковлева,13. Качество печати соответствует оттискам, предоставленным редакцией.